

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1924

Vragen van het lid **Boekestijn** (VVD) aan de staatssecretaris van Defensie over *een encryptieprobleem bij JAS Gripen fighter jets*. (Ingezonden 23 februari 2009)

- 1
Heeft u kennisgenomen van het artikel «Sweden's air force «can't send secret messages»»?¹
- 2
Speelt het probleem van de encryptie bij de nieuwe JAS Gripen jachtvliegtuigen ook bij de toekomstige Next Generation (NG) versie?
- 3
Is het voor het ontwikkelingstraject van de NG versie tijdig genoeg dat dit probleem pas in kan 2015 worden opgelost?
- 4
Is dit probleem inderdaad ontstaan door het besluit van de Rijksdag in 2007 om de nieuwe versie uit te rusten met nieuwe technologie die het mogelijk maakt om met NAVO vliegtuigen te communiceren? Impliceert dit nu dat tot 2015 elke samenwerking met Zweden gehinderd wordt door een nationaal veiligheidsprobleem in dat land?
- 5
Heeft u kennisgenomen van het artikel «Saab hit by new South Africa bribery probe»?² Bent u bereid de Kamer in te lichten via uw netwerk

van militaire attachés over de kans dat Desmond Tutu er in slaagt om de verkoop van JAS Gripen jachtvliegtuigen in 1999 aan Zuid-Afrika alsnog af te blazen? Nu Noorwegen voor de JSF gekozen heeft en Denemarken twijfelt, er in Zuid-Afrika problemen opduiken, en de Zweedse regering ernstig bezuinigt op de defensie begroting, heeft Saab nog wel voldoende kritische massa om een internationaal concurrerende NG versie te ontwikkelen?

¹ The Local, 21 februari 2009.
<http://www.thelocal.se/17724/20090220/>
² The Local, 29 januari 2009.
<http://www.thelocal.se/17218/20090129/>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **De Vries** (Defensie) (ontvangen 13 maart 2009)

- 1
Ja.
- 2 en 3
Encryptie is een deelaspect van interoperabiliteit, van belang voor het optreden in coalitieverband waarover binnen de Navo afspraken zijn gemaakt. Het artikel heeft betrekking op de Gripen C/D versie. De Gripen NG moet nog worden ontwikkeld. Op grond van de bij Defensie beschikbare informatie kan niet met zekerheid worden vastgesteld in hoeverre encryptie volgens Navo-standaarden in de ontwikkeling

is meegenomen en of dat in 2015 al is voltooid.

4
Het is mij niet bekend hoe het probleem is ontstaan. De artikelen suggereren dat het gaat om een interoperabiliteitsprobleem, dat ontstond toen de Gripen C/D werd uitgerust met een op Navo-standaard gebracht communicatiesysteem. Evenmin is bekend of dit probleem in de komende jaren een belemmering zou kunnen vormen voor eventuele operationele samenwerking met Zweden op het gebied van gevechtsvliegtuigen.

5
Omdat er al toestellen zijn geleverd, lijkt het niet aannemelijk dat de verkoop van de Gripen aan Zuid Afrika alsnog wordt stopgezet. De actualisering van de kandidatenvergelijking heeft laten zien dat de ontwikkelingsrisico's van de Gripen NG aanzienlijk zijn, zowel in financieel als technologisch opzicht. Het beperkte exportpotentieel van de Gripen NG is daarin ook meegewogen.